

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

w sprawie **M. Ś.**

po rozważeniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 7 listopada 2022r.

kwestii wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego

w Rzeszowie z dnia 6 grudnia 2016r., sygn. akt II AKzw 676/16, utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego

w Rzeszowie z dnia 27 października 2016r., sygn. akt III Kow 1113/16/owz w przedmiocie odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia

na podstawie art. 544§2 i §3 k.p.k.

postanowił:

1/ stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu;

2/ kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Skazany M. Ś. wniósł o zbadanie przez Sąd Najwyższy, czy podczas rozpoznawania sprawy o odwołanie warunkowego przedterminowego zwolnienia, zakończonej postanowieniem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 27 października 2016r., sygn. akt III Kow 1113/16/owz, utrzymanym w mocy postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 6 grudnia 2016r., sygn.

akt II AKZw 676/16, doszło do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej wskazanej w art. 439§1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 6 ust. 1 EKPCZ, polegającej na zasiadaniu w składzie orzekającym sądu sędziego T. M., delegowanego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa - stanowiącej organ „uznawany, zarówno przez ETPCZ, jak i TSUE za nieposiadający wystarczających gwarancji, w myśl art. 6 ust. 1 ETPCZ i art. 47 KPPUE, niezależności od władzy wykonawczej”, a zatem niezapewniający standardów demokratycznego państwa prawa (zarzut z lit. a).

W dalszej części wniosku (zarzut z lit. b) skazany podniósł ponadto naruszenie w postępowaniu wykonawczym przepisów prawa procesowego, tj. art. 6 k.p.k. i art. 6 ust. 3 lit. b EKPCZ ze strony obrońców z urzędu, polegające na pozbawieniu skazanego „faktycznej obrony w sensie materialnym, przy zapewnieniu obrony jedynie w zakresie formalnym”, co miało się przejawiać niezapoznaniem się obrońców z aktami sprawy.

W odniesieniu do wskazanej przez skazanego okoliczności podlegającej badaniu z urzędu, Sąd Najwyższy stwierdza, że nie stanowi ona bezwzględnej przesłanki odwoławczej, określonej w art. 439§1 pkt 2 k.p.k.

Na wstępie należy poczynić dwie uwagi. Z wniosku skazanego wynika, jakoby sędzia zasiadający w składzie orzekającym w I instancji był delegowany do tego Sądu w trybie nie zapewniającym standardów demokratycznego państwa prawnego.

Pierwszą rzeczą, którą należy w tym zakresie zauważyć jest fakt, że Krajowa Rada Sądownictwa nie uczestniczy w czynnościach związanych z delegowaniem sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie wyższym. Stosownie bowiem do treści art. 77§1 pkt 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2001r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2020r., poz. 2072) Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego lub czynności administracyjnych w innym sądzie równorzędnym lub niższym, a w szczególności uzasadnionych wypadkach także w sądzie wyższym, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego oraz potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów.

Drugą zaś jest okoliczność, że Sędzia T. M., w czasie orzekania w sprawie skazanego, był już powołany do orzekania w Sądzie Okręgowym w Rzeszowie na

mocy postanowienia Prezydenta RP z dnia 3 lutego 2016r. (nr [...]), na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: KRS) zawarty w uchwale nr [...] z dnia 4 listopada 2015r.

Problematyka procedury powołania sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa stanowiła przedmiot rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego w uchwale składu połączonych Izb SN – Izby Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020r. (sygn. akt BSA I-4110-1/20), w której, w tezie ujętej w pkt 2, stwierdzono, że „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439§1 pkt 2 k.p.k. (...) zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami Ustawy z dnia 8 grudnia 2017r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018r., poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”.

Niemniej zauważyć należy, że uchwała ta dotyczyła procedury powołania na urząd sędziego na wniosek KRS ukształtowanej w trybie określonym przepisami Ustawy z dnia 8 grudnia 2017r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. To bowiem ukształtowanie KRS w tym trybie mogło prowadzić do naruszenia standardów niezawisłości i bezstronności w rozumieniu przywołanych w niej przepisów. Wobec zaś faktu, że procedura powołania T. M. na urząd sędziego Sądu Okręgowego toczyła się na przestrzeni lat 2015/2016, brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania utrzymania wymienianych standardów w tej procedurze powołania, a co za tym idzie, dopatrywania się wystąpienia w postępowaniu toczącym się pod sygn. akt III Kow 1113/16/owz sygnalizowanego uchybienia o charakterze bezwzględnej przesłanki odwoławczej.

Tym samym brak było podstaw do wznowienia na tej podstawie postępowania karnego z urzędu.

Jednocześnie należy zauważyć, że opisana przez skazanego problematyka związana z działaniem obrońców z urzędu, którzy mieli, w jego ocenie, naruszyć jego prawo do obrony, nie stanowi problematyki o charakterze bezwzględnej podstawy odwoławczej, na którą powołał się skazany, a mianowicie z art. 439§1 pkt 2 k.p.k. (str. 11 wniosku). Przepis ten odnosi się wyłącznie do sytuacji nienależytej obsady sądu lub nieobecności któregoś z członków składu orzekającego na całej rozprawie. Nie sposób ponadto uznać, by ewentualne naruszenia w tej przestrzeni stanowiły którąś z przesłanek opisanych w tej regulacji.

Naruszenie prawa do obrony w kształcie opisanym przez skazanego, może być postrzegane jedynie przez pryzmat względnych przesłanek odwoławczych, a tym samym nie mogą one stanowić przedmiotu rozpoznania przez Sąd Najwyższy w trybie art. 542§3 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do stwierdzenia, aby w omawianej sprawie zaistniały jakiegokolwiek powody uzasadniające wznowienie postępowania z urzędu w trybie art. 542§3 k.p.k.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[as]